

Andersson Elffers Felix

Strategische dilemma's Warmtewet 2

Presentatie Bart Teulings voor expertsessie Warmtewet Servicepunt DE

Haarlem, 25 mei 2021

Warmtesector vraagt om publieke ordening

Groot publiek belang – evident marktfalen

Publieke belang bij ontwikkeling marktsector

- a. Duurzaamheid:* doelstellingen CO2-reductie Klimaatakkoord vergt warmtetransitie
  - b. Betaalbaarheid:* warmtevoorziening en –transitie moet voor burgers betaalbaar zijn,
  - c. Leveringszekerheid:* warmtevoorziening moet gegarandeerd ‘leveren’
  - d. Participatie:* burger wenst zeggenschap in keuze warmtevoorziening
- Maar, publiek belang bij voortgang vergt ook oog voor *privaat belang*

Analyse: falen warmtemarkt vergt ordening

- a. Extern effect* van CO2-uitstoot niet ingeprijsd
- b.* Markt netbedrijven biedt *natuurlijk monopolie*
- c.* Risico van *cherry-picking* bij levering aan consument
- d. Concurrentie* op en om het net *niet goed mogelijk*
- e.* NMDA-tarief leidt niet tot *niet-sluitende businesscase*

Wetsontwerp reguleert regie warmtemarkt

Ministerie voor marktwerking kiest voor overheidssturing

Wetsontwerp versterkt regie (lokale) overheid

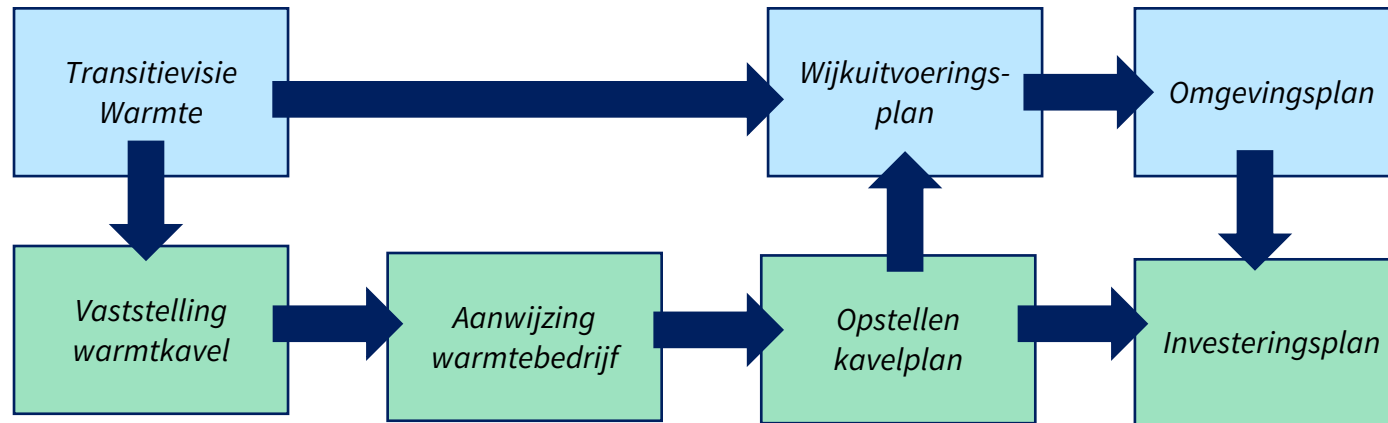
- a. Publiek belang verankerd
- b. Gemeente regie: ‘aanwijzing’ warmtebedrijf ‘
- c. *Leveringsplicht* warmtebedrijf
- d. *Regulering en toezicht* op publieke belangen

Bouwstenen voor wetsontwerp

- a. *Integrale warmtebedrijven*, die eigenaar zijn van warmtenet en warmte leveren
- b. Gemeente wijst *warmtebedrijven* aan *per kavel* – in transparante en non-discriminatoire procedure
- c. *Exclusief recht en integrale leveringsplicht* warmtebedrijven
- d. *Kostendekkende tarieven*
- e. *ACM reguleert* tarieven en duurzaamheid
- f. *Opt-out* voor burgers bij alternatief

Proces warmtewet kent aantal stappen

Ministerie voor marktwerking kiest voor overheidssturing

Gemeente beslist

- Op welke wijze welke wijk wanneer van het gas
- Hoe uitvoering te geven in specifieke wijk
- Wanneer specifieke wijk gas wordt afgesloten

Regierol warmtewet

- Gemeente stelt kavels vast
- Gemeente wijst warmtebedrijf aan
- Warmtebedrijf stelt kavelplan op
- Warmtebedrijf maakt investeringsplan dat ACM toetst

Wetsontwerp stelt gemeente voor strategische keuzes

Gemeenten krijgen regierol, maar sterk gereguleerd

Keuzes waar wetsontwerp gemeenten voor stelt:

1. Publieke belangen die centraal staan in transitie. En private?
2. Publiek of publiek-privaat bedrijf laten meedingen?
3. Invulling regierol: procedure of proces? organisatie expertise?
4. Maatvoering kavel: centraal bedrijf met uniform tarief, of uitdagen aanbieders met divers tarief
5. Weging criteria in aanbestedingsprocedure warmtebedrijf
6. Tempo waarin binnen kavel WUP's worden uitgerold
7. Financiële condities voor consumenten in wijkuitvoeringsplan

Onderliggende dilemma's in overleg wetsontwerp

Overleg over wetsontwerp is vastgelopen

1. Kan markt warmtelevering verzorgen of moet warmtebedrijf in publieke handen?

Beschermt regulering publieke doelen toereikend, of is publiek eigendom noodzaak?

2. Schuilt er meerwaarde in splitsing van netbeheer en levering?

Is concurrentie op het net mogelijk? Of leidt dat tot kostenverhoging en slechte marktwerking?

3. Hoe kan risico van investeringen in warmtenet best beheerst worden?

Hoe kan overheid risico falend ondernemerschap beheersen? Hoe kan markt risico van leegloop beheersen?

4. Zijn gemeenten toegerust voor regierol?

Gemeenten hebben behoefte aan expertise netbeheerders. Als adviseur of regisseur? Is opschaling noodzakelijk?

5. Leidt sturing op reëel kostenniveau tot betaalbare tarieven?

Sturing verschuift van betaalbaar (NMDA), naar kostendekkend tarief. Levert dit betaalbaar tarief voor consument?